

політика на місцевому рівні формується органами місцевого самоврядування з урахуванням пріоритетів місцевого розвитку, які в свою чергу узгоджуються з представниками всієї громади.

Пріоритезація включає результативні показники досягнення поставлених цілей у довго-, середньо- та короткотерміновій перспективі, для моніторингу ефективності реалізації місцевих програм розвитку регіонів встановлюються проміжні результативні показники, які перевіряються протягом року. Практична реалізація вказаних вище положень в Україні здійснюватиметься шляхом удосконалення методологічної та нормативної бази програмно-цільового методу в бюджетному процесі на місцевому рівні, застосування такого методу під час складання та виконання місцевих бюджетів у пілотних регіонах.

Література:

1. Романенко О. Р. Фінанси: підручник для ВНЗ. Київ: Міністерство освіти і науки України; Центр учбової літератури, 2016. 310 с.
2. Благун І. Г., Сорока І. С., Єлейко І. В. Фінанси: навч. посіб. Львів: Магнолія–2006, 2008. 314 с.
3. Безгуба М. О. Фінансова складова регулювання економічного розвитку. *Економіка та держава*. 2016. № 6. С. 77–81.
4. Вертелева О. В. Економічна теорія: опорний конспект лекцій. К.: КНТЕУ, 2015. 113 с.
5. Бандурка О. М. Гроші і кредит: Підручник. Львів: Магнолія 2006, 2015. 368 с.

Денисовець Анатолій Олегович

ст. гр.Фмнв-21, ТНЕУ

Науковий керівник – к.е.н., доц. Булавинець В. М.

ДОХОДИ БЮДЖЕТУ: ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ

Бюджет займає особливе місце у фінансовій системі будь-якої сучасної країни. Він охоплює всі ланки економічного відтворення і впливає на економічне життя всього суспільства, адже бюджет належить до тієї сфери суспільного життя, що безпосередньо торкається інтересів усіх членів суспільства. Тому дослідження методологічних і науково-практичних формування доходів бюджету є актуальним і значущим.

Так, А. Г. Загородній, Г. Л. Вознюк та Т. С. Смовженко у фінансовому словнику дають таке визначення: це здійснювані на підставі правових норм обов'язкові і добровільні надходження до бюджету, що використовуються державою для виконання нею своїх функцій [1, с. 145].

На думку В. М. Родіонової доходи бюджету представляють собою економічні відносини, що виникають у держави з підприємствами, організаціями і громадянами в процесі формування бюджетного фонду країни. Формою прояву цих економічних відносин є різні види платежів підприємств, організацій, населення до бюджету, а їхнім матеріально-речовим втіленням — кошти, що мобілізуються до бюджетного фонду [2, с. 239].

Трактування доходів бюджету як економічної категорії, що проявляється у специфічних відносинах підтримує О. Романенко: доходи бюджету відображають економічні відносини, що виникають у держави з юридичними і фізичними особами в процесі формування бюджетного фонду країни [3, с. 164]. На думку вченого, формою прояву цієї категорії служать різні види платежів підприємств, організацій і населення у бюджет, а їх матеріальним втіленням — грошові кошти, які мобілізуються до бюджету.

Як специфічну частину фінансових відносин трактує доходи бюджету С. В. Ковальчук: «Державні доходи представлені тією частиною фінансових відносин, яка з формуванням фінансових ресурсів залишається у розпорядженні держави та держпідприємств» [4, с. 145].

Визначення, яке пропонує Ю. Пасічник тісно пов'язує доходи бюджетів з фінансовими ресурсами і функціями держави. Так, під доходами державного бюджету розуміє частину централізованих фінансових ресурсів держави, які врегульовані відповідними нормативними актами і необхідні для виконання її функцій [5, с. 355].

Досліджуючи доходи державного бюджету, професор Буряк П. Ю. вказує на визначальний вплив на доходи бюджету функцій і завдань, які стоять перед державою: «Доходи бюджету є фінансовою базою діяльності держави. Їх склад, форми мобілізації залежать від системи і методів господарювання, а також від економічних завдань, які вирішує суспільство в той чи інший період [6, с. 5].

Савчук С. В. запропонувала під доходами бюджетів розуміти грошові надходження в централізовані фонди, які формуються для забезпечення планомірного розвитку всіх секторів економіки, підвищення матеріального добробуту і культурного рівня народу, забезпечення обороноздатності країни, утримання державних органів та органів місцевого самоврядування та вирішення необхідних завдань загальнодержавного та місцевого значення [7, с. 88].

Комплексне дослідження бюджетних відносин та доходів бюджету здійснив Дем'янишин В. Г. у монографії «Теоретична концептуалізація і практична реалізація бюджетної доктрини України». Саме тому, трактування доходів бюджету запропоноване вченим є найбільш обґрунтованим: доходи бюджетів є об'єктивним економічним явищем, пов'язаним зі сукупністю економічних відносин щодо розподілу і

перерозподілу ВВП із метою формування централізованого фонду грошових коштів держави. За сутністю доходи бюджетів, з одного боку, є результатом розподільчих процесів, а з іншого – об'єктом подальшого розподілу коштів централізованого грошового фонду на окремі цільові фонди відповідно до функцій держави. Отже, обсяг доходів бюджету безпосередньо залежить від обсягу функцій та повноважень держави в особі органів державної влади, державного управління та місцевого самоврядування, визначених Конституцією та законами України [8, с. 70].

Література:

1. Загородній А. Г., Вознюк Г. Л., Смовженко Т. С. Фінансовий словник / 2-ге вид., випр. та доп. Львів: Видавництво «Центр Європи», 1997. 576 с.
2. Финансы / В. М. Родионова и др.; Под ред. В. М. Родионовой. Москва: Финансы и статистика, 1993. 400 с.
3. Романенко О. Р. Фінанси: підруч. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 312 с.
4. Ковальчук С. В., Форкун І. В. Фінанси: навч. посібник. Львів: «Новий світ – 2000», 2006. 568 с.
5. Пасічник Ю. В. Бюджетна система України та зарубіжних країн: навч. посіб. Київ: Знання-Прес, 2002. 495 с.
6. Буряк П. Ю. Актуальні проблеми формування загального фонду державного бюджету України. *Науковий вісник Волинського національного університету ім. Лесі Українки. «Економічні науки»*. 2010. Випуск 7 (25). С 4–12.
7. Савчук С. В. Теоретико-концептуальні засади визначення доходів бюджетів як об'єкту бюджетного планування. *Наука й економіка*. 2012. № 1 (25). С. 81–89.
8. Дем'янишин В. Г. Теоретична концептуалізація і практична реалізація бюджетної доктрини України: Монографія. Тернопіль: ТНЕУ, 2008. 496 с.

Дмитрук Олена Василівна

ст. гр. Ф-41, ТНЕУ

Науковий керівник – к.е.н., ст. викл. Петрушка О. В.

СИСТЕМА СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ ШВЕЦІЇ: УРОКИ ДЛЯ УКРАЇНИ

Соціальне страхування відіграє вагомую роль при здійсненні соціального захисту громадян від соціальних ризиків. Будучи важливим елементом соціальної економіки, воно виступає свого роду лакмусовим папірцем, який характеризує проблеми та недоліки існуючої системи соціального захисту [1].